



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum Deo sit in omnibus obediendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

cui voluerit, dat illa. Similiter etiam non fuit contra castitatem preceptum Ofce factum, ut mulierē adulteram acciperet, quia ipse Deus est humanae generationis ordinator, & ille est debitus modus mulieribus vtendi, quem Deus instituit. Vnde pater, quod praedicti nec obediendo Deo, nec obediendo volendo peccauerunt.

AD TERTIVM dicendum, quod etiam non semper tenetur homo velle, quod Deus vult, semper tamen tenetur velle quod a Deo vult eum velle. Et hoc homini praecipue innotescit per praecipuum diuinum: & ideo tenetur homo in omnibus diuinis praecipis obedire.

Super Quaestione transmissa quarta articulus quintus. In articulo eiusdem 104. collige ex praedictis ad obedientiam hominibus, & vide esse vera. Primum iuxta a superiori. Secundum, interiores animi motus. Tertio, spectantia ad naturam corporis. Restare ergo praecipuum, quod in dispositione actuum, & rerum humanarum homini homini subditur diuersimode iuxta diuersas potestates.

ARTICVLVS V.

Vtrum subditi tenentur suis superioribus in omnibus obedire.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod subditi tenentur suis superioribus in omnibus obedire. Dicitur enim Apostolus ad Col. 3. Filii obedite parentibus per omnia, & postea subditur. Serui obedite per omnia dominis carnalibus, ergo eadem ratione alij subditi debent praelatis suis in omnibus obedire.

¶ 2 Praet. Praelati sunt medij inter Deum & subditos, secundum illud Deuter. 5. Ego sequester, & medius fui inter Deum, & vos in tempore illo, vt annuntiarem vobis verba eius: sed ab extremo in extremum non peruenitur, nisi per medium, ergo praecipua praelati sunt reputanda tanquam praecipua Dei. Vnde & Apostolus dicit ad Galat. 4. Sicut angelum Dei excepistis me, sicut Christum Iesum, & i. ad Thes. 2. Cum accepissetis a nobis verbum auditum Dei, accepistis illud non vt verbum hominum, sed sicut vere est, uerbum Dei, ergo sicut homo debet Deo obedire in omnibus, ita & praelatis.

¶ 3 Praet. Sicut religiosi profitentur, vovet castitatem & paupertatem, ita & obedientiam: sed religiosus tenetur quantum ad omnia seruare castitatem, & paupertatem, ergo similiter quantum ad omnia tenetur obedire.

SED CONTRA est, quod dicitur Act. 5. Obedire oportet Deo magis quam hominibus: sed quandoque praecipua praelatorum sunt contra Deum, ergo non in omnibus praelatis est obediendum.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, obediens mouetur ad imperium praecipiens quada necessitate iustitiae, sicut res naturalis mouetur ex uirtute sui motoris necessitate naturae. Quod autem aliquares naturalis non mouetur a suo motore, potest contingere dupliciter. Vno modo, propter impedimentum quod puenit ex for-

teriori uirtute alterius mouentis: sicut lignum non comburitur ab igne, si fortior uis aquae impediatur. Alio modo, ex defectu ordinis mobilis ad motorem, quia etiam subijciatur eius actioni quantum ad aliquid, non tamen quantum ad omnia: sicut humor quibus subijciatur actioni caloris quantum ad calefieri, non tamen quantum ad exsiccare, siue consumi. Similiter ex duobus potest contingere, quod subditus suo superiori non tenetur in omnibus obedire. Vno modo, propter praecipuum maioris potestatis. Vt enim dicitur ad Rom. 13. Super illud, Qui potestati resistit, ipsi sibi damnationem acquirunt, dicit glossa. Si quid iusserit curator, nunquid est tibi faciendum, si contra proconsulem iubeat? Rursum, si quid proconsul iubeat, & aliud imperator, nunquid dubitatur illo contempto, illi esse seruendum? ergo si aliud imperator, aliud Deus iubeat, contempto illo obtemperandum est Deo. Alio modo, non tenetur inferior suo superiori obedire, si ei aliquid praecipiat, in quo ei non subdatur. Dicit enim Seneca in tertio de Beneficijs. Errat, si quis existimat seruitutem in totum hominem descendere: pars enim melior excepta est. Corpora obnoxia sunt & ascripta dominis, mens quidem est sui iuris. Et ideo in his quae pertinent ad interiorem motum voluntatis, homo non tenetur homini obedire, sed solum Deo. Tenetur autem homo homini obedire in his quae exterius per corpus sunt agenda, in quibus tamen secundum ea quae ad naturam corporis pertinent, homo homini obedire non tenetur, sed solum Deo: quia omnes homines natura sunt pares, puta, in his quae pertinent ad corporis sustentationem, & proles generationem. Vnde non tenentur nec serui dominis, nec filij parentibus obedire de matrimonio contrahendo, uel uirginitate seruanda, aut aliquo alio huiusmodi: sed in his quae pertinent ad dispositionem actuum, & rerum humanarum, tenetur subditus suo superiori obedire secundum rationem superioritatis, sicut miles duci exercitus, in his quae pertinent ab bellum: seruus domino, in his quae pertinent ad seruilia opera exequenda: filius patri in his, quae pertinent ad disciplinam vitae, & curam domesticam, & sic de alijs.

¶ In responsione ad KK 4 ter.

Secunda Secunda S. Thomae.

efforum soluiari dicendo, quod confessor non ut homo, sed ut Deus exercet confessionis iudicium. Nam quod sit in confessione, non sicut ut homo, sed ut Deus. Nec habet simile in quocunque alio actu ecclesiastico. Et ideo non est mirum, si etiam cogitationes cordis confessoris subdantur iudicio, sicut subdantur diuinae legi, quae vetat concupiscere uxorem, & rem proximi.

¶ Ad secundum dubium dicitur, quod ut in licita insinuat, inter materiam corporis, & actiones alias, ac res possessas, haec est differentia, quod homines in natura sunt pares: & ideo nullus in alterum imperium habet in his quae sunt naturae, ut alimētum, operimentum, & generatio: sed in actionibus, & rebus, ualde impares sumus, dum alij alijs praestant. Et ad haec disponenda, punienda, compellenda, & cetera, superiores instituntur. Et ideo in his homo tenetur homini obedire. Ecclesia autem per ieiunium non subtrahit alimētum, hoc enim praecipere multo minus potest, quam uirginitatem seruari: sed de tempore, & qualitate alimentum ordinat sic, ut naturae sustentatio necessaria non tollatur. Et scito Nouitiae, quod licet dicitur, quod homo non tenetur homini in utris obedire, intelligitur absolute, & non de homine qui iam se uoto proprio obligauit ad haec, puta, ad uirginitatem, & huiusmodi: hi enim tenentur obedire ratione uoti. Cum autem audis homines secundum naturam esse pares, intellige non de equalitate dignitatis, seu nobilitatis, quoniam & secundum animam, & secundum corpus, unus alio inuenitur nobilior a natura: sed de equalitate potestatis, quia nullus homo in his quae ad naturam spectant, habet potestatem super alium.

¶ In responsione ad KK 4 ter.

¶ In responsione ad KK 4 ter.

¶ In responsione ad KK 4 ter.